

Justiitsministeerium
info@just.ee

Teie 20.11.2024 nr 8-1/8228-
1;JUM/24-1175/-1K
Meie 13.12.2024 nr 1.1-11/5172-2

**Tsiviilkohtumenetluse seadustiku
muutmise seaduse eelnõu
kooskõlastamine**

Austatud proua justiitsminister

Rahandusministeerium kooskõlastab tsiviilkohtumenetluse seadustiku muutmise seaduse (edaspidi *TsMS*) eelnõu märkusteta.

Samas teeme eelnõu täiendamiseks järgmised ettepanekud:

1. Muuta *TsMS* § 178 lõike 2 sõnastust, asendades selles sõna „isik“ sõnaga „menetlusosaline“. Muudatuse eesmärk on lõpetada praktika, mille kohaselt kohtud edastavad Rahandusministeeriumile menetluskulude kindlaksmääramise otsuseid kohtuasjades, milles riik ise ei ole menetlusosaline, kuid isikule on antud riigipoolset abi menetluskulude kandmiseks (seega oleks riik justkui menetluskulusid tasuma kohustatud isik). Arvestades, et valdavas enamuses on menetlusabi antud advokaadi õigusabi näol ja esindaja on määranud kohus (nt *TsMS* § 219 lõige 1 ja 2, §-d 520, 535, 554), ei ole sellistel puhkudel määruskaebuse esitamine vajalik.

2. Muuta *TsMS* § 187 lõike 2 sõnastust, jättes sellest välja Rahandusministeeriumi ja Rahandusministeeriumi valitsemisala asutust puutuva ning sätestades selles vastavalt antava menetlusabi liigile kohane asutus või isik, kellele menetlusabi määruse ärakiri täitmiseks või teadmiseks vajalik on (nt advokaadi õigusabi määramisel Advokatuur).

3. Muuta *TsMS* § 191 lõiget 1, jättes sellest välja tekstiosa „või Eesti Vabariik Rahandusministeeriumi või valdkonna eest vastutava ministri määratud Rahandusministeeriumi valitsemisala asutuse kaudu“. Eeldame, et kohus hindab kohtuliku kontrolli käigus taotleja majanduslikku seisundit adekvaatselt ja igakülgset ning puudub vajadus Rahandusministeeriumil seda täiendavalt üle kontrollida. Riigi õigusabi seaduse § 15 lõike 8 kohaselt on tsiviil- ja haldusasjas tehtud riigi õigusabi andmise määruse peale määruskaebuse esitamise õigus ka advokatuuril. Seega ühtlustuks pärast muudatuse tegemist tsiviil- ja haldusasjas tehtud menetlusabi määruste vaidlustamise kord ning mõlema puhul oleks vaidlustamise õigus menetlusabi taotlejal või saajal ja tulenevalt riigi õigusabi seadusest ka Advokatuuril.

4. Lisada eelnõule riigi õigusabi seaduse muudatus, millega tunnistatakse kehtetuks selle § 32 lõige 3. Lõikes nimetatud valdkonna eest vastutava ministri määrust ei ole seaduse vastuvõtmisest alates (28.04.2004) kordagi kehtestatud (algselt pidi selle kehtestama justiitsminister) ning riigi õigusabi tasu ja riigi õigusabi kulude sissenõudmise aruannete Justiitsministeeriumile ei ole tehniliselt võimalik. Riigi tuludesse sissenõutavad erinevad menetluskulud nõutakse isikutelt sisse kogumina, eristamata nendes riigi õigusabi osa.

5. Palume analüüsida, kui palju on menetlusabi andmise määruseid, mille puhul TsMS § 190 alusel menetlusosalisele antud menetlusabi riigituludesse välja ei mõisteta ning mille puhul oleks Rahandusministeeriumil võimalus teha kohtule taotlus riigi õigusabi tasu hüvitamiseks (RÕS § 28 ja 29). Nimetatud andmete põhjal soovime tõenäoliselt teha ettepanekud ka RÕS muutmiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jürgen Ligi
rahandusminister

Virge Aasa 58851493
Virge.Aasa@fin.ee